

Prof. dr hab. Mirosław Herbowski

Akademia Muzyczna w Krakowie

ul. Brodzińskiego 6/6 Kraków

Dziedzina – sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna – instrumentalistyka

Tel. Kom. 603 846 573

e-mail: mherbows@op.pl

ZLECENIODAWCA OPINII

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku; Wydział Instrumentalny; pismo z dnia 8 listopada 2017 roku; zlecenie podjęte na podstawie Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003r. Nr 65, poz. 595 ze zmianami).

DOTYCZY

- Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie wszczęcia, na wniosek Pani mgr Zuzanny Lisieckiej, przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka i wyboru promotora Pana prof. dr hab. Andrzeja Artykiewicza oraz promotora pomocniczego Pana dr Kordiana Góry,
- Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku z dnia 26 września 2016 r. o wyznaczeniu Pana dr hab. Pawła Rydla jako promotora pracy doktorskiej Pani mgr Zuzanny Lisieckiej,
- Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku z dnia 6 listopada 2017 r. w sprawie wyznaczenia recenzentów pracy doktorskiej.

W świetle Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65. poz. 595, ze zmianami)

Rada Wydziału posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka. Do nadesłanego mi przez przewodniczącego Rady pisma, sygnowanego datą 8 listopada 2017 roku, informującego o wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pani Zuzanny Lisieckiej pt.: *Wpływ liryki wokalne na interpretację transkrypcji cyklu „Schwanengesang” Franciszka Schuberta według Franciszka Liszta* została dołączona następująca dokumentacja z posiedzeń Rady Wydziału w dniach: 29 czerwca 2015 r., 26 września 2016 r. i 6 listopada 2017 r.:

- Uchwała Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie wszczęcia, na wniosek Pani mgr Zuzanny Lisieckiej, przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka i wyboru Pana prof. dr hab. Andrzeja Artykiewicza jako promotora oraz Pana dr Kordiana Góry jako promotora pomocniczego pracy doktorskiej pt.: *Wpływ liryki wokalne na interpretację transkrypcji cyklu „Schwanengesang” Franciszka Schuberta według Franciszka Liszta*,
- Uchwała Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku z dnia 26 września 2016 r. o wyznaczeniu (w związku ze śmiercią prof. Andrzeja Artykiewicza) Pana dr hab. Pawła Rydla jako promotora pracy doktorskiej Pani mgr Zuzanny Lisieckiej,
- Uchwała Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku z dnia 6 listopada 2017 r. w sprawie wyznaczenia Pana prof. dr hab. Mirosława Herbowskiego oraz mnie jako recenzentów pracy doktorskiej kandydatki,
- wyciąg z protokołu z posiedzenia Rady Wydziału w dniu 29 czerwca 2015 r.,
- listy obecności członków Rady Wydziału na posiedzeniach w dniach 29 czerwca 2015 r., 26 września 2016 r. i 6 listopada 2017 r.,
- protokoły komisji skrutacyjnej z przeprowadzonych głosowań,
- lista członków Rady Wydziału zaliczanych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka do minimum kadrowego.

W dniu 29 czerwca 2015 r., liczba uprawnionych do głosowania członków Rady wynosiła **20** osób. Na posiedzeniu było obecnych **12** uprawnionych członków Rady. Oddano **12** głosów ważnych: **11** za wszczęciem przewodu doktorskiego i wyznaczeniem promotora oraz promotora pomocniczego, **1** głos wstrzymujący się; głosów przeciwnych nie było. Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska Pani mgr Zuzanny Lisieckiej pod tytułem „Wpływ liryki wokalne na interpretację transkrypcji cyklu *Schwanengesang* Franciszka Schuberta według Franciszka Liszta.” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na płycie CD oraz z rozprawy doktorskiej, stanowiących uzupełniającą się całość.

Dzieło artystyczne to nagranie 14 pieśni cyklu *Schwanengesang* Franciszka Schuberta w transkrypcji fortepianowej Franciszka Liszta. Jest to bardzo ciekawy i śmiały pomysł doktorantki, albowiem w swej całości to cykl bardzo rzadko wykonywany i niezwykle wymagający. Stawia przed wykonawcą poważne wymagania, zarówno pianistyczne jak i interpretacyjne. W mojej opinii Pani mgr Zuzanna Lisiecka wszystkie te wymagania spełniła bez zarzutu.

Odczytanie i właściwe zrozumienie skomplikowanej faktury wynikającej z połączenia i różnorodnego wykorzystania partii solowej-wokalnej i akompaniującej soliście partii fortepianowej Schubertowskiego oryginału, z wieloma wirtuozowskimi, kolorystycznymi i ekspresyjnymi pomysłami Liszta jest dla pianisty, nawet bardzo doświadczonego, zadaniem bardzo trudnym.

Doktorantka doskonale poradziła sobie z percepcją tekstu muzycznego *Schwanengesang* i znakomicie zasymilowała się z zawartą w tym tekście treścią. Jej przekaz dzieła jest w pełni czytelny, logiczny i wynikający ze szczegółowej analizy zarówno Schubertowskiego oryginału, jak i Lisztowskich transkrypcji. Jest on związany z głębokim zrozumieniem sztuki wokalne, ze wszystkimi jej szczególnymi właściwościami (takimi jak : oddech, frazowanie współistniejące z tekstem literackim czy kolorystyka głosu ludzkiego) i z olbrzymim doświadczeniem doktorantki jako osoby towarzyszącej wokalistom w roli współtworzącej akompaniatrix. Kwestie tak zwanego *timingu*, odnalezienia i ukazania właściwego balansu pomiędzy poszczególnymi planami, czy też wpływu tekstu literackiego na podkreślenie narracji i kulminacji frazy, czy też akcentacji zasługują na najwyższe uznanie.

Pani mgr Zuzanna Lisiecka w zaprezentowanym dziele artystycznym pokazała się również jako świetna pianistka. Oprócz walorów, tak zwanych sprawnościowych, które pozwoliły doktorantce na bezproblemowe wykonanie wszystkich, często bardzo wirtuozowskich elementów związanych z Lisztowską fakturą, pianistka zademonstrowała niezwykłą urodę bardzo zróżnicowanego brzmienia, piękne *cantabile* oraz subtelne *legato*. Muszę przyznać że szata dźwiękowa przedstawionego dzieła artystycznego zrobiła na mnie bardzo duże wrażenie.

Część opisowa pracy doktorskiej Pani mgr Zuzanny Lisieckiej składa się ze wstępu, 3-ech rozdziałów i zakończenia. Pierwszy rozdział swojej pracy autorka poświęca epoce romantyzmu (kreśląc krótko tło historyczno-ideowe), gatunkowi pieśni jako formie wypowiedzi poetycko-muzycznej, wreszcie podkreśla wpływ liryki wokalne na rozwój techniki pianistycznej i przybliża gatunek transkrypcji fortepianowej i jego znaczenie w epoce. Rozdział drugi poświęcony jest sylwetkom : Schuberta – jako kompozytora lirycznego i pozycji liryki wokalne w jego twórczości oraz Liszta – pianisty wirtuoza i twórcy, między innymi transkrypcji fortepianowych dzieł innych kompozytorów.

W trzecim rozdziale autorka dochodzi do meritum swej pracy doktorskiej. Omawia bardzo szczegółowo cykl pieśni *Schwanengesang*, analizując jego konstrukcję, budowę i znaczenie poszczególnych pieśni, przedstawiając teksty ich wszystkich równoległe z polskim tłumaczeniem i wreszcie podkreślając symbiozę linii solowej-wokalne z partią fortepianu, posiadającą dla całości olbrzymie, formotwórcze znaczenie.

Kolejna część pracy to analiza Lisztowskich transkrypcji cyklu *Schwanengesang*, przybliżająca nie tylko samo dzieło, ale co równie istotne, Lisztowskie aranżacyjne zabiegi kompozytorskie. Doktorantka podejmuje próbę określenia techniki tworzenia opartej nie zawsze na wierności oryginalnej wersji cyklu i wykorzystującej wielorakie elementy kompozytorskiego warsztatu.

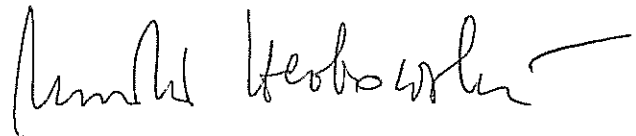
Autorka ukazuje w swej pracy jak wielkimi mistrzami byli Schubert – tworzący w genialny sposób lirykę wokально-instrumentalną w oparciu o tekst poetycki, i Liszt – często rewolucyjnie przekraczający bariery środków wyrazu, ale zawsze wiernie oddający atmosferę, nastrój i charakter poszczególnych pieśni.

Uważam, że część opisowa pracy doktorskiej Pani mgr Zuzanny Lisieckiej zasługuje na duże uznanie. Przytoczone fakty, przeprowadzone analizy, wyciągnięte przez autorkę wnioski, nie tylko wzbogacają wiedzę ewentualnego czytelnika, ale udowadniają tezę o wzajemnie przenikających się związkach poezji i muzyki, również w sytuacji w której głos ludzki z akompaniamentem fortepianu imitowany może być nader interesująco jednoosobowo przez wykonawcę-pianistę, realizującego mistrzowską aranżację fortepianową dzieła wokально-instrumentalnego.

Konkluzja

Przedstawiona przez Panią mgr Zuzannę Lisiecką praca doktorska jest nie tylko nowym, wnikliwym i interesującym ujęciem tematu. Zaświadcza również o dużej wiedzy merytorycznej i pianistycznym profesjonalizmie Doktorantki.

Zarówno dzieło artystyczne jak i jego opis potwierdzają bardzo wysokie aspiracje artystyczne i intelektualne Doktorantki. Nagranie Lisztowskich transkrypcji Schubertowskiego cyklu *Schwanengesang* spełnia bardzo wysokie wymagania. Praca pisemna pełna jest nowych elementów poznawczych. Praca doktorska jako całość wnosi znaczący wkład w rozwój kultury muzycznej w naszym kraju i tym samym spełnia bez zastrzeżeń wszystkie wymagania art. 13 ust. 1 Ustawy z dn. 14.03.2003 roku. Pracę doktorską Pani mgr Zuzanny Lisieckiej przyjmuję.

Prof. dr hab. Mirosław Herbowski